



STOCKHOLM GÖTEBORG BORÅS JÖNKÖPING HELSINGBORG

GWA ARTIKELSERIE

Titel: Ny konkurrenslag

Rättsområde: Konkurrensrätt

Författare: Peter Thörnwall

Datum: 2008-05-20

Sedan 2004 har olika utredningar arbetat med förslag till förändringar av konkurrenslagen (KL) och den 27 mars i år överlämnade regeringen till riksdagen en proposition till ny KL. Den nya lagen syftar, precis som den nuvarande från 1993, till att undanröja hinder för en effektiv konkurrens. Den nya moderniserade lagen kan sägas bli hårdare än den tidigare och ger konkurrensverket (KKV) ett ökat utrymme att agera, vilket syftar till en effektivare bekämpning av främst karteller. Lagändringen, som föreslås träda i kraft den 1 november i år, innehåller en del nyheter, varav vissa är en harmonisering med EG-rätten.

Förbjudna konkurrensbegränsningar

Precis som i nuvarande lag blir avtal mellan företag förbjudet om det har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrider konkurrensen på marknaden på ett märkbart sätt. Avtalet är dock inte förbjudet om förutsättningar för individuellt undantag föreligger eller om avtalet faller inom något av gruppundantagen. Även reglerna om undantag är i huvudsak oförändrade.



Konkurrensskadeavgift och avgiftsföreläggande

Redan i dag får Stockholms tingsrätt på talan av KKV besluta att konkurrensskadeavgift skall utgå vid överträdelse av KL. Förutsättningarna har till viss del varit oklara och i den nya lagen ges mer preciserade regler av de omständigheter som skall beaktas när avgiftens storlek skall bestämmas. Samma sak gäller omständigheter för eftergift – dvs. att företaget slipper konkurrensskadeavgift om man anmäler överträdelsen – och nedsättning av avgiften – dvs. att avgiften blir lägre p.g.a. att ett företag underlättat KKV:s utredning.

KKV ges inte heller framöver behörighet att självt fatta beslut om konkurrensskadeavgift. I de fall företaget medger överträdelse får KKV dock, i syfte att undvika att föra dessa mål till domstol, en möjlighet att utfärda avgiftsföreläggande.

Möjlighet att påföra konkurrensskadeavgift preskriberas enligt dagens regler efter fem år och denna tid har varit absolut. Nu införs en möjlighet för preskriptionsavbrott efter visst agerande från KKV.

Kartellbekämpning

Frågan om införande av "konkurrensbrott" har utretts. Regeringen anser dock inte att kartellöverträdelser, som det i praktiken endast skulle vara tal om att kriminalisera, effektivt skulle bekämpas genom en kriminalisering.

I stället för kriminalisering införs möjligheten att besluta om näringsförbud¹. Näringsförbud kan meddelas vid grova åsidosättanden, dvs. vid fastställande av

¹ Som följer enligt lagen (1986:436) om näringsförbud



priser, begränsning eller kontroll av produktion och vid marknadsuppdelning. Näringsförbud kan meddelas personer i ledande positioner i de samarbetande företagen.

Ett annat sätt att bekämpa karteller är eftergiftssystemet som nämnts ovan. Det klarläggs nu i den nya lagen att endast ett av de företag som deltagit i en överträdelse skall kunna hålla eftergift. Det införs dock inte "kölapp", vilket innebär att den anmälan som ett företag gör om eftergift måste - för att företaget skall anses vara först - innehålla de uppgifter som KKV behöver. Risken är annars att ett annat företag kommer emellan med en komplett anmälan och därmed blir först.

Prövningstillstånd

I konkurrensärenden och konkurrens mål överklagas tingsrättens domar och beslut till Marknadsdomstolen. I den nya lagen införs prövningstillstånd, vilket har blivit kritiserat av remissinstanser.

Företagsförvärv

I den nya lagen sker en harmonisering med EG-rätten, i syfte att få en likartad bedömning oavsett var ett förvärv skall prövas. Gränsen för att ett förvärv skall anmälas till KKV föreslås bli att företagen tillsammans skall ha en omsättning i Sverige om en miljard kronor och att minst två av företagen skall ha en omsättning i Sverige som överstiger 200 miljoner kronor.

/ Peter Thörnwall, advokat och delägare, Gärde Wesslau Advokatbyrå, Helsingborg